Bjurö Klubb – Dramatisera en låttext

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte – Analysera en dialog med drama

Dialogen mellan blåvalen och jaget i texten är som gjord för att använda i sva-undervisningen med mina nyanlända elever, tänkte jag en dag när jag gick lyssnandes hem från jobbet.

Läraren reflekterar om Bjurö Klubb (Laleh)

Vad ska det bli av dig? Den frågan ställer blåvalen i Lalehs låt Bjurö Klubb. Det är tio år sen hon skrev sången och jag fastnade för den första gången jag hörde den. Dels för att Bjuröklubb ligger i mitt Västerbotten, men mest för den fantastiska texten.

Metod

Jag började med att visa en bild av Laleh och eleverna fick gissa vem personen på bilden var. Jag berättade sen lite kort om hennes bakgrund. Att erövra det svenska språket på det sätt hon gjort och dessutom skapa och producera sin musik är så häftigt.

Innan vi lyssnade på låten skrev jag titeln på tavlan och visade var på kartan Bjuröklubb ligger. Vi googlade också och tittade på bilder. Innan vi lyssnade berättade jag kort om texten och pratade om några ord, översatte på arabiska, tigrinja och turkiska. Vi lyssnade på låten.

Efter första lyssningen tog jag upp texten på smartboarden och vi läste tillsammans. Vi samtalade om texten och pratade särskilt betydelsen av frasen ”Vad ska det bli av dig?”. Det fanns en del ord att lyfta, till exempel: vågor, vada, crawla, tjalla, förlorare, räddade och fria. Sen lyssnade vi igen och jag uppmanade eleverna att sjunga med. Vid det här laget var det några som började tröttna, ”inte en gång till”.

Nästa pass förklarade jag att de skulle få dramatisera scenen mellan valen och flickan. Vi pratade lite om vad det är att spela teater och ingen av dem hade dramatiserat på svenska tidigare. Den här gruppen har i stort sett varit intakt sedan skolstart i augusti och nu när vi börjar närma oss slutet av läsåret har samtliga elever i gruppen börjat känna tillit och trygghet. Det hade inte fungerat att göra detta tidigare.

Jag berättade att jag skrivit ett manus av texten som jag visade och tillsammans identifierade vi flickans och blåvalens repliker och eleverna fick markera med överstrykningspenna i två olika färger. Att förvandla låttexten till ett manus hade varit en bra övning att göra tillsammans men här var tidsbristen ett faktum. Vi pratade om hur vår dramatisering skulle sluta och tillsammans skrev vi varsin slutreplik till blåvalen och flickan.

Efter det fick eleverna välja vilken roll de ville läsa. En elev tvekade, men när jag föreslog att hen kunde vara berättarrösten som skulle läsa några få meningar, var det okej. De övade mot varandra och vi pratade om kroppsspråk och hur man kan använda sin röst för att uttrycka sig. Hur går en vinnare? Hur uttrycker man tvivel?

Bjurö Klubb – manus

Berättare: En flicka går på stranden. Det är natt och vågorna crawlar. Hon är glad, känner sig som en vinnare. Plötsligt får hon syn på en blåval som simmar runt stranden!

Valen: Jag känner dig. Jag har sett dig när du vandrar. Varje kväll du tänker högt och viftar armar. Jag är en blåval, jag kan ta dig härifrån. Från din öde ö, från dina papper och pennor. Du är en förlorare.

Du kan gömmas i min mun. En människa är inte tung att bära på. För vad ska det bli av dig?

Berättare: Flickan som inte känner sig så säker längre säger:

Flickan: Vad ska det bli av mig? Om du äter upp mig ska jag hämta mina bröder. Och jag ska tjalla ifrån döden. Jag ska skriva brev till dina närmaste och bästa. Och säga att du lurar folk som ibland är ledsna. Jag är redan en vinnare.

Valen: Vad ska det bli av dig? Vad ska du bli?

Flickan: Blåval, vi är redan fria. Vi är räddade och fria.

Valen: Vad ska det bli av dig?

Flickan: Ja vad ska det bli av mig? Jag är ute på Bjuröklubb och jag tittar på stranden. Vågorna crawlar och jag vadar in i natten. Oh ja, jag är en vinnare!

Valen: Okej, jag simmar härifrån. Hej då!

Flickan: Jag är ingen förlorare. Du är en förlorare. Hej då!

Eleverna fick läsa mot varandra flera gånger och fick i läxa att träna på sina repliker. Här blev det stort fokus på uttal! Ord som vågor, gömmas, lurar och inte minst Bjuröklubb (konsonatkluster i början och tre jobbiga vokaler) var en utmaning, men nu blev det viktigt.

Nästa lektion inleddes med att träna en sista gång innan det var dags. Att jag skulle filma gjorde det hela lite mer spännande och bidrog till att samtliga elever lyfte sig lite extra. Innan vi skulle sätta igång utbrast en elev: ”Jag älskar den här låten!”, samma elev som hade uttryckt sitt missnöje i början.

Läraren reflekterar efter lektionerna

Det var underbart att se min nyaste elev som för tre månader sen kom till vår grupp och är den mer försiktiga typen och trots det valde att spela blåvalen! Det var också fantastiskt att se hur eleverna stöttade varandra genom att viska repliker när någon fastnade. Jag kommer definitivt använda mer drama i min undervisning framöver. Här skriver jag hur vi fortsatte att bearbeta låttexten.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven läser bekanta och elevnära texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kommenterar och återger delar av innehållet och visar grundläggande läsförståelse. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna.

* årskurs 1-3